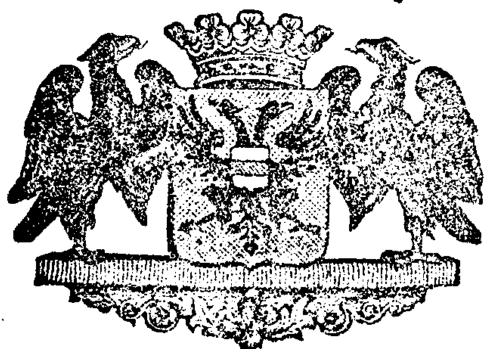
Jaargang 112. Dingsdag, 23 Augustus 1853. No. 67.

GRONINGER COURANT.



ALGEMEEN DAGBLAD
voor de Stad en Provincie Groningen.

Zaturdag is aan de geabonneerden verzonden: *Bijblad no.* 19, en wordt bij deze Courant verzonden: 1) *Bijblad* no. 20, inhoudende: *Verslag van de handelingen van de Staten Generaal;* — 2) eene *rede* van den heer G. Reinders, uitgesproken in de zitting van den 19den Augustus.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* maken bekend, dat het BUREAU van STEMOPNEMING in de Gemeente *Groningen* aan deze Vergadering, ingevolge art. 68 der Kieswet, heeft ingezonden de **PROCESSEN-VERBAAL,** bedoeld bij artt. 52 en 67 der gemelde Wet, wegens de INLEVERING op den 17den en de OPENING op den 18den dezer, van de **STEMBRIEFJES** voor de **Keuze van twee Leden** van den **Gemeenteraad** te *Groningen*, ter vervulling van de vacatures, ontstaande ten gevolge van het door de beide Raadsleden, de Heeren W. T. MULDER en G. van CALCAR, Jr., genomen ontslag; dat uit het PROCES-VERBAAL van Stemopneming onder anderen blijkt, dat van de ingeleverde 477 Stembriefjes 476 geldig zijn bevonden en 1 van onwaarde is verklaard; dat alzoo de volstrekte meerderheid was 239; dat bij die stemming de Heer Mr. **JOHAN HERMAN GEERTSEMA, C.z.**, 270 stemmen heeft verkregen, en dat dezelve alzoo bij volstrekte meerderheid tot **Lid** van den **Gemeenteraad** te *Groningen* is benoemd.

Dat voorts voor de overige openstaande plaats eene herstemming zal moeten plaats hebben en wel over de nagenoemde twee Personen, die, na den benoemde, de meeste stemmen op zich hebben vereenigd, te weten:

de Heer Mr. **S. MENALDA** 166 stemmen, en de Heer **A. VAN CALCAR** 156 stemmen; welke herstemming, volgens de laatste alinea van art. 11 en art. 15 der Gemeentewet, wordt bepaald op WOENSDAG den 31sten Augustus 1853, des voormiddags te 9 uur, in het Raadhuis; en, eindelijk, dat ingevolge art. 69 der Kieswet, afschrift van de Processen-verbaal terstond is aangeplakt en ter Secretarij der Gemeente voor een ieder ter inzage is nedergelegd.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 18den Augustus 1853.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* gedenken, bij *enkele inschrijving*, aan te besteden:

1. Het **VERWEN** van MARTINITOREN.
2. **IDEM** van den TOREN op de NIEUWE- of NOORDERKERK.
3. **IDEM** van den VISCHAFSLAG, en het STEENEN WACHTHUIS aan Apoort.
4. **IDEM** de KAZERNE in Haddingestraat en de WATERPLAATS bij de Pelster Kazerne.
5. **IDEM** van de PRIVÉES en HOUTEN LEUNINGEN aan en onder de Bogen, uitgezonderd den Poelpoortenboog, en de IJzeren Leuningen op de Brug buiten Steentilpoort over 't Damsterdiep.
6. **IDEM** de PALEN en REGELS op de Nieuwe Wekelijksche *Beestenmarkt*, Oost- en Zuidzijde aan het Noorder Kerkhof, 200 STRAATPALEN en het OPZIGTERSHUISJE aan de Drekstoep.
7. **IDEM** de ZITBANKEN in het Sterrebosch en den grooten Weg, HEKWERK, en AFRIGCHELINGEN aan de uitgangen van het Sterrebosch.
8. **IDEM** de ZUIDERBEWAARSCHOOL op de Nieuwstad
9. **IDEM** negen NACHTWACHTHUISJES, binnen en buiten de stad, 't WACHTHUISJE onder Apoort en 't WACHTHUISJE aan 't Zuiderdiep voor den Stoomkorenmolen.
10. Het **LEVEREN** en **MAKEN** van een paar SCHUTDEUREN in het Bovenslot van het Damsterverlaat.
11. Het **BOUWEN** van een' NIEUWEN STEENEN WALMUUR langs de Westzijde van het Schuitendiep van den Walburgsboog tot aan de Turfstraat.

De Voorwaarden van Aanbesteding zullen, van heden, ter SECRETARIJ dezer Gemeente ter lezing liggen, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den STADS BOUWMEESTER.

De INSCHRIJVINGSBILJETTEN, voor **ieder perceel afzonderlijk** in te dienen, met vermelding van het perceel en omschrijving van het werk, en ingerigt overeenkomstig de vastgestelde **algemeene voorwaarden,** moeten vóór of uiterlijk op MAANDAG den 29sten Augustus 1853 aan het Raadhuis worden bezorgd.

De opening dier Biljetten, en de provisionele Toewijzing aan de laagste inschrijvers op ieder perceel, onder nadere goedkeuring, zal in het openbaar plaats hebben op DINGSDAG den 30sten Augustus 1853, des voormiddags te tien uur, in een der VERTREKKEN van het Raadhuis.

Groningen, 18 Augustus 1853.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

GASVERLICHTING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen*, gezien het besluit van den RAAD der Gemeente *Groningen*, d.d. 16den Julij 1853, no. 12, brengen bij deze ter kennis van de Ingezetenen, dat bij welgemeld Raadsbesluit de **PRIJS** van het **GAS,** hetwelk door de Gemeente op door den Raad bij besluit van den 16den Julij 1853, no. 13, vastgestelde Voorwaarden aan PARTIKULIEREN of CORPORATIEN zal worden geleverd, is bepaald op **TWINTIG CENTEN** per kubieke Nederlandsche El.

Dat die prijs lager is gesteld dan in de meeste plaatsen, waarin in *Nederland* GAS tot verlichting wordt gebezigd.

Dat, — aangezien het in het belang eener meer gemakkelijke en min kostbare verbinding van de Distributiepijpen, welke dat Gas uit de Hoofdbuis naar de Huizen of Gebouwen der Ingezetenen en Corporatiën moeten geleiden, met die Hoofdbuis, alsmede ter voorkoming van noodelooze herstellingen aan de straten, wenschelijk is, dat die Distributiepijpen zooveel mogelijk gelijktijdig met de Hoofdbuizen kunnen worden gelegd, — bij hetzelfde Raadsbesluit is bepaald, dat aan die Ingezetenen en Corporatiën, welke vóór den 1sten September 1853 ter STADS SECRETARIJ door **inteekening** in een daartoe bestemd **register,** of door eene **schriftelijke verklaring** zullen hebben doen blijken, dat zij voornemens zijn hunne HUIZEN, WINKELS, WERKPLAATSEN of GEBOUWEN met GAS te verlichten, gedurende de eerste twaalf maanden nadat de Fabrijk in staat zal zijn, hun Gas te leveren, zal worden toegestaan eene prijsvermindering van *tien ten honderd* op den prijs van het door hen in die twaalf maanden verbruikte Gas.

Dat voorts in het register van inteekening de namen van hen die eene schriftelijke verklaring zullen afleggen, zullen worden ingeschreven naar de datums dier aangiften; dat eindelijk waar dit eenigzins mogelijk is, in de volgorde van dat Register de toestellen tot verlichting volgens later door hen te doene opgaven en met gemeen overleg, van het Bestuur der Fabrijk met degenen, welke Gaslicht wenschen te bezigen, in de Huizen der Partikulieren, indien dit verlangd wordt, door het Bestuur der Fabrijk zullen worden aangebragt, zoodat zij, welke zich het eerst zullen hebben aangemeld, zooveel mogelijk ook het eerst de verlangde toestellen zullen kunnen ontvangen, en alzoo het eerst zullen kunnen gereven worden.

Groningen, 18 Julij 1853.

Burgemeester en Wethouders:
J. SLOT.
De Secretaris:
HORA SICCAMA.

NIEUWSTIJDINGEN.

CHINA.

Uit Hongkong wordt onder dagteekening van den 23sten Junij het volgende gemeld:

„In Kanton is het nog rustig; doch gerust is men er niet; gedurig komt het gerucht er in omloop dat die stad (met meer andere) met eenen aanval bedreigd wordt, en alle voorzorgmaatregelen zijn door de overheden genomen om de uitbarsting van oproerige bewegingen voor te komen.

— Een Duitsch geleerde, die inzonderheid aan de Chinesche taal-, land- en volkenkunde zijne studie wijdt, professor *Neumann*, schrijft aan de *Köllnische Zeitung* het volgende uit Londen:

„Uit Shanghai zijn mij alle ambtelijke, godsdienstige, politieke en statistieke boeken toegezonden van de nieuwe dynastie, welke aldaar de Tartaarsche meer en meer verdringt. Verwonderlijk is inderdaad de inhoud dier boeken! Het is eene nieuwe openbaring op den grondslag van een Puriteinsch Christendom en van de veelwijverij. In de ceremoniële verordening der nieuwe dynastie is bepaald welken titel de dertig of veertig vrouwen der hoofdmannen en propheten voeren moesten. Het is alsof men de historie der Mormonsgemeente leest."

De Londensche *Globe* vindt in de jongste berigten omtrent den Chineschen opstand veel grond voor het vermoeden dat het hoofd van dien opstand een andere *Mohammed* of *Jan van Leyden* is.

EGYPTE.

De Parijsche dagbladen hebben de volgende berigten uit Alexandrie van den 5den dezer ontvangen:

„Het groote nieuws van den dag is de ontdekking van steenkoollagen bij den berg Sinaï; de onderkoning is daarover ongemeen verheugd, en hij heeft terstond eenige ingenieurs afgezonden om op de plaats zelve te onderzoeken of de hoedanigheid der steenkolen en de plaatselijke gesteldheid eene regelmatige opdelving raadzaam maken. Indien het rapport der ingenieurs gunstig uitvalt, zal men ongetwijfeld onverwijld de hand aan het werk slaan.

„De uit Europa en inzonderheid uit Frankrijk ontvangen bestellingen op graan hebben een' vrij grooten omzet ten gevolge gehad; men begint reeds groote hoeveelheden graan te verzenden; maar de graanhandel wordt belemmerd en de prijzen dobberende gehouden door de schaarschheid van beschikbare scheepsruimte."

RUSLAND-TURKIJE.

Men heeft berigten ontvangen uit Konstantinopel, de dagteekening voerende van den 4den Augustus. Naar luid derzelve, had de Porte hare aandacht gevestigd op het bijeentrekken van Oostenrijksche troepen aan de Bosnische en Servische grenzen en deswege inlichtingen gevraagd.

De Perzische gezant te Konstantinopel had officiëel ter kennis van den Divan gebragt, dat de regering van Perzië volkomen haar zegel hechtte aan de door Turkije tegenover Rusland aangenomene houding; — dat zij bereid was, om de Porte naar vermogen te ondersteunen, en dat een Perzisch leger van 70,000 man, door den Schach zelven gekommandeerd, werd bijeengetrokken in de nabijheid der door Rusland zoo vurig gewenschte provincie van Tauris.

Uit Konstantinopel wordt thans van den 13den berigt, dat de Porte het bevredigings-voorstel der gezanten te Weenen bepaaldelijk heeft aangenomen. De vrede is dus verzekerd.

Wijders wordt uit Konstantinopel d.d. 10den dezer, het volgende gemeld:

„Het gedrag van den vorst van Servië is goedgekeurd. Er is besloten, dat indien de Oostenr. troepen eene poging deden om de vorstendommen te bezetten, zij met geweld zouden worden gekeerd. Troepen zijn naar Bosnië gezonden. De vorst heeft zich tijdelijk van Belgrado verwijderd, en naar Nissan begeven, in afwachting van de instructiën der Porte. Hij heeft de bescherming van Engeland en Frankrijk ingeroepen."

DUITSCHLAND.

H. K. H. prinses *Marianne* der Nederlanden heeft het heerschappelijk goed Weisswasser, in Silezië, voor de som van 175,000 daalders doen aankoopen.

— Te Stuttgart zal eerstdaags eene bijeenkomst van hoofden der politie in de Duitsche bondstaten plaats hebben. Van wege Pruissen zal de directeur van politie *von Hinkeldey* bij deze gelegenheid komen. Hij zal vervolgens eene reis naar Londen en Parijs ondernemen.

— Den 19den heeft te Ischl de verloving plaats gehad van den Keizer van Oostenrijk met de tweede dochter van den hertog *Maximiliaan* van Beijeren, prinses *Elisabeth*.

— Het bedrag der ontvangen bijdragen tot den bouw van de Petri-kerk te Weenen (ter herinnering aan *Libenys* moordaanslag op den Keizer), was op den 31sten Julij ongeveer 1,100,000 fl.

— Te Lausanne is den 11den tusschen afgevaardigden van Sardinië, Wallis en Waadland een verdrag gesloten, volgens hetwelk de weg van Martigny naar Aosta over den grooten St. Bernhard door middel van een tunnel door den Col de Menoure in den tijd van 5 jaren zal voltooid worden. Sardinië neemt den aanleg op zijn grondgebied op zich.

— Men meldt, dat ook in Finland allerwege de cholera is uitgebroken.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 19 Augustus.

In het Huis der Gemeenten werd Maandag door een der leden aan de regering gevraagd, waarom eenige Britsche fabrikaten in Nederland aan hoogere inkomende regten waren onderworpen, dan de gelijksoortige voortbrengselen van andere volken, en of daartegen vertoogen waren ingediend, sedert dat in Engeland het inkomende regt op boter, kaas, eijeren en andere produkten van Nederland was verlaagd.

Van regeringswege werd geantwoord, dat Nederland door geene verdragsbepaling gehouden was, Engeland op den voet der meest begunstigde natie te behandelen; dat Engeland zijne invoerregten had verlaagd wegens zijn eigen belang en zonder op de handelsstaatkunde van andere natiën acht te slaan of van haar wederkeerige ontheffing voor Engelsche producten te bedingen; dat echter het aangeroerde onderwerp tusschen het Britsche ministerie van buitenl. zaken en de Nederlandsche regering werd behandeld.

— Lord *John Russell* heeft in het Lagerhuis breedvoerig gesproken over de Oostersche kwestie; 't geen hij dienaangaande gezegd heeft, was een historisch overzigt der Oostersche verwikkelingen, van den eersten aanvang tot op dit oogenblik, zonder echter iets nieuws te behelzen.

Van verschillende kanten is de politiek van het Britsch gouvernement met betrekking tot Turkije hevig bestreden.

— Onder de vele wetten, die in de laatste dagen door het Parlement aangenomen zijn, behoort ook eene concessie voor het maken van een' spoorweg in Londen, welke van Edgeware-road tot King's-Cross *onder den grond* zal loopen, ter lengte van bijna 2½ (Eng.) mijlen. De kosten van het maken van dezen weg zijn begroot op 300,000 p. st., en de ondernemers voorspellen eene winst van 6 pCt. Het voornemen is, op kleine afstanden, te weten van ¼ mijl, stations te maken, nademaal deze weg moet dienen tot vervoer van personen, die nu van omnibussen gebruik plegen te maken. De vracht over de geheele lengte van dezen onderaardschen spoorweg zou in de rijtuigen der eerste klassen niet meer dan 2 stuivers beloopen. Al de rijtuigen zullen van binnen goed verlicht wezen.

— De instructie in de zaak van den Franschman *Edouard Raynaud*, die aan den prins *vam Joinville* twee brieven had geschreven om van hem 20 £ te vragen, waarvoor hij Keizer *Napoleon* wilde vermoorden, is thans afgeloopen en heden heeft de zaak voor de assises gediend. *Raynaud* is niet schuldig verklaard en dus vrijgesproken.

— Volgens eene officiële opgaaf is de tentoonstelling te Dublin, sedert de opening in de maand Mei j.l. tot den 11den Aug., bezocht door niet minder dan 573,561 personen.

— De Protestantsche zendelingpredikers worden in Ierland door het gepeupel op de meeste plaatsen met wanordelijkheden ontvangen.

Om hen tegen te werken, is, gelijk de Londensche *Times* meldt, door den Roomschen aartsbisschop van Tuam besloten, eene Iersche vertaling van het Oude en Nieuwe Testament in zijne kerkprovincie te verspreiden.

— Men verwacht hier een Chineesch gezelschap schaakspelers, die ook in andere voorname steden van Europa voorstellingen zullen geven. Het gezelschap bestaat uit 80 personen (heeren en dames), die tevens tooneelspelers, zangers en dansers zijn; zij voeren hun eigen orkest mede.

— De directie der O. I. compagnie heeft eene dépêche van lord *Dalhousie*, den gouverneur-generaal van Britsch-Indië ontvangen, die niets minder dan den afloop van den Birmaschen oorlog en de onderwerping van den Koning van Ava bevat.

Van den 20*sten*. Het parlement is heden namiddag door eene kon. kommissie namens de Koningin geprorogeerd. In de gehouden aanspraak wordt het parlement geluk gewenscht met de gunstige uitkomsten van zijne werkzaamheden. Inzonderheid wordt daarbij het oog geslagen op de wetten betreffende het beleid der regering in O. I.; de strafbepalingen op overtredingen, de gezondheidsmaatregelen te Londen in te voeren, enz. Met dankbaarheid wordt gewaagd van den voortdurenden voorspoed des lands. Met genoegen wordt gesproken van de goede verstandhouding tusschen Groot-Brittanje en zijne bondgenooten, waaraan men het behoud van den vrede te danken heeft. De goede verstandhouding met Frankrijk bleef in volle kracht. — Orde en rust heerschen in de koloniën. De geschillen, op Jamaica gerezen, zijn gelukkiglijk vereffend. De regering vertrouwt, dat de bewoners van de Kaapkolonie de nieuwe constitutie aanneembaar zullen achten.

FRANKRIJK.

PARIJS, 18 Augustus.

Blijkens den *Moniteur*, heeft de minister van openbare werken magtiging verleend tot het doen eener proefneming met een nieuw stelsel van ijzeren spoorwegen, bestemd voor omnibussen door paarden getrokken. Eerstdaags zal de proef op de Cours-la-Reine en de kaai Billy worden genomen.

— Een telegrafische dépêche uit Rouaan meldt, dat het keizerlijke hof aldaar, in strijd met het arrest van het hof van cassatie, de leer van het keizerlijke hof van Parijs in de zaak der vreemde correspondenten heeft omhelsd. De beschuldigden zijn derhalve veroordeeld, maar zullen zich op nieuw in cassatie voorzien.

Van den 20*sten*. De *Moniteur* bevat een keizerlijk decreet, waarbij bepaald wordt, dat het invoerregt op granen en meel tot den 21sten December aanstaande zal zijn vastgesteld op het *minimum* dier regten.

Van den 21*sten*. Aan de stoomboot *Chaptal* is bevel gezonden, om naar Konstantinopel te stoomen en aan den Franschen gezant aldaar instructiën over te brengen, om het vertrek van den Turkschen gevolmagtigde naar Petersburg te bespoedigen.

BELGIE.

BRUSSEL, 18 Augustus.

Het congres voor de statistiek, in de volgende maand te Brussel te houden, belooft zeer belangrijk te zijn. Voorname geleerden en statistici, uit Frankrijk, Engeland, de Nederlanden, Duitschland, de noordsche staten, Italië, Spanje en de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, zullen daar hunne landen vertegenwoordigen en aan de zeer gewigtige beraadslagingen deel nemen. De Nederlanders, die als leden het congres zullen bijwonen, zijn de heeren *van Ackersdijk* en *von Baumhauer*.

— Eergisteren heeft de commissie van geneeskundig toevoorzigt te Brussel bij verscheidene apothekers dezer stad al de zoogenoemde geheime geneesmiddelen in beslag doen nemen.

— Alle voorname bladen van Engeland, Duitschland en Frankrijk hebben correspondenten naar Brussel gezonden, om verslag te geven van de huwelijksfeesten.

Van den 21*sten*. Heden ochtend te 9 uur is de hertogin *van Brabant* te Verviers aangekomen en heeft zich onverwijld naar het hôtel Biolley begeven. Te 10½ uur zijn de Koning, de hertog *van Brabant*, de graaf *van Vlaanderen* en de prinses *Charlotte* te Verviers aangekomen en hebben zich onmiddellijk naar het hôtel Biolley begeven.

Te 10 uur had de plegtige overgave der Prinses plaats gehad. H. K. K. H. zat op een daartoe gereed gemaakten troon. Zij droeg een sleepkleed met manteau de cour. Zij schitterde van diamanten en edelgesteenten. Haar voorkomen teekent goedheid en aanminnigheid. De Trabauten en Keizerlijk-Oostenrijksche boogschutters stonden regts, de kweekelingen der Belgische militaire school links van den troon. Om H. K. K. H. stonden hare hofdames, de grootmeesteressen van haar huis en haar gevolg geschaard. Oostenr. gendarmen en kweekelingen der milit. school bewaken de deur. De prins *von Schwarzenberg* heeft H. K. K. H. de aartshertogin *Maria Henriette* van Oostenrijk aan den Belgischen gezant *O' Sulliven de Grass* overhandigd. Het proces-verbaal van die plegtigheid is onmiddellijk onderteekend.

Bij de komst des Konings heeft de jonge prinses zich in zijne armen geworpen. Z. M. heeft de aartshertogin aan de prinses en de prinsen voorgesteld. Te 1½ uur is de geheele hofstoet naar Brussel vertrokken.

— De stierengevechten zullen te Brussel plaats hebben op den 21sten, 22sten, 27sten en 28sten Augustus. De circus

kan 14,000 menschen bevatten en is reeds voor het publiek ter bezigtiging gesteld.

— Gisteren avond te 7 uur, te midden eener ontzettend groote volksmenigte, die haar met de levendigste geestdrift begroette, heeft de hertogin *van Braband* haren plegtigen intogt in deze hoofdstad gehouden. De toeloop van vreemdelingen is zeer groot. Van Parijs alleen zijn heden drie pleizier-treinen aangekomen.

— De laatste aflevering van de op regerings-kosten uitgegeven geïllustreerde grondwet ziet het licht. Het is een typografisch prachtwerk en prijkt met twaalf staalplaten naar *Lagaye*. Het gansche werk, op gewoon velijn, kost slecht s4 francs.

NEDERLAND.

'S GRAVENHAGE, 20 Augustus.

Z. M. de Koning, heeft Woensdag te 6½ uur in een bijzonder gehoor ontvangen Z. Exc. jhr. *M. von Scherff*, buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister bij den Duitschen Bond voor het Nederlandsche hof.

— In deze residentie is aangekomen en in het hôtel *de oude Doelen* afgestapt graaf *van Hogendorp*, raad van Ned. Indië.

AMSTERDAM, 20 Augustus.

Men verneemt, dat de heer *Lightenveldt* des ochtends van den 11den dezer de terugreis naar het vaderland ondernomen heeft. Zijne reis gaat over Livorno, Genua en Milaan naar Zwitserland, waar hij zich nog eenigen tijd denkt op te houden. Men mag verwachten, dat de hooggeplaatste tourist, onverwijld nadat het lot der wet beslist zal zijn, voor goed herwaarts zal keeren. *(Tijd.)*

— De maatschappij *tot Nut der Israelieten in Nederland* heeft de volgende prijsvraag uitgeschreven:

„Wat kan er gedaan worden tot bevordering en uitbreiding van het maatschappelijk onderwijs der Israelietische jeugd in Nederland, met het oog op de eischen van onzen tijd en op de belangen der godsdienst?

„Wat kan de maatschappij *tot Nut der Israelieten in Nederland* hiertoe bijdragen?

„Op welke wijze moet de maatschappij hiertoe werkzaam zijn?"

Voor het beste antwoord, indien zulks waardig wordt gekeurd, wordt uitgeloofd een gouden eerepenning met ƒ 50 als prijs, en een zilveren eerepenning als accessit.

— Door de commissie van de wereldtentoonstelling, in 1851 te Londen gehouden, is als blijk van erkentelijkheid en ter herinnering aan de voor de industrie van Engeland onvergetelijke gebeurtenis, aan al de staten die tot de tentoonstelling hebben bijgedragen, ten geschenke gezonden eene verzameling van de belangrijkste natuur- en kunstprodukten van Groot-Brittanje.

Deze verzameling bestaat uit ruim 700 nommers; alle goed geconserveerd en gepakt in nette flesschen of met glas gedekte kisten.

Door goedgunstige beschikking van Z. Exc. den minister van binnenl. zaken zal deze uitmuntende verzameling door de *Vereeniging voor Volksvlijt* alhier voor het publiek worden ten toon gesteld.

NIJMEGEN, 18 Augustus.

Dezer dagen heeft zich alhier eene commissie, bestaande uit den landraad, benevens eenige notabelen en financiers uit de Pruissische Rijn-provincie, met de kamer van koophandel ter dezer stede vereenigd, ten einde te beraadslagen over de aansluiting van den geprojecteerden spoorweg van Keulen over Crefeld, Cleve, Nijmegen, Grave en 's Bosch naar België. Het Pruissische gouvernement, door welks zorg die commissie is te zamen gesteld, heeft het verleenen der reeds aangevraagde concessie op Venlo aangehouden, ten einde zoo mogelijk van het Nederlandsche gouvernement de aansluiting over onze stad te verkrijgen. Men verneemt dat ten gevolge der vertoogen door opgemelde combinatie aan het gemeentebestuur voorgedragen, heeren burgemeester en wethouders zich dadelijk tot Z. Exc. den minister van binnenl. zaken hebben gewend en, het nuttige en doelmatige van dit plan van aansluiting in breede trekken aantoonende, de belangen dezer stad in dit opzigt dringend aan Z. Exc. aanbevolen.

APELDOORN, 18 Augustus.

Heden zijn 27 koeijen van het Alderneij ras voor de boerderij van Z. M. den Koning op het Loo aangekomen. De keuze van dit ras, hetwelk bijzonder geschikt schijnt te zijn voor deze streken, is gedaan na een bewerkstelligd onderzoek, op verlangen van Z. M., door den hoogleeraar *G. J. Mulder* naar de hoeveelheid en de zamenstelling der melk van Beemster-, Durham- en Alderneij koeijen, en waaruit gebleken is, dat de laatste soort de meeste melk geeft en dat deze de meeste boter, kaasstof, melksuiker en zouten bevat. Een uittreksel uit des hoogleeraars verslag aan Z. M., opgehelderd door vier bijlagen, is opgenomen in de *Landbouw Courant* no. 28 dezes jaars.

HARDENBERGH, 19 Augustus.

Het verheugt ons te kunnen mededeelen, dat de zoo lang verbeide toezegging van Hannover, dat van wege dat rijk de kunstweg voltooid en aan den onzerzijds geprojecteerden weg aan de grenzen zal aangesloten worden, thans officiëel is verkregen en bekend gemaakt, en dat men voornemens is, weldra met de werkzaamheden dienaangaande, van hier naar den Bilt, een aanvang te nemen.

LEEUWARDEN, 20 Augustus.

Wederom zijn 27 runderen afgemaakt, door longziekte aangetast. — Totaal 8408 runderen.

— Heden werd het bestuur ter bevordering van schilder- en teekenkunst aangenaam verrast, door dat het Z. M. den Koning had behaagd, vijftig aandeelen te nemen in de verloting van schilderijen, welke in den loop van September zal plaats vinden. De gelegenheid tot deelneming zal nog eenige dagen open staan.

SNEEK, 17 Augustus.

Heden werd hier weder het alomberoemde volksfeest, bij gelegenheid der jaarlijksche kermis, de hardzeilpartij gehouden. Vijftien vaartuigen, als: voor de 1ste klasse 3, voor de 2de 3, voor de 3de 3 en voor de 4de 6 mededingers, namen deel aan dezen wedstrijd. In de eerste klasse won het veerschip *de Jonge Greult*, van *G. R. Zijlstra* te Dragten, den prijs, 6 zware zilveren lepels en 6 dito vorken, en *de Koopman*, van *W. O. v. d. Meer* te Ureterp, de premie, eene dito tafelschel. In de 2de klasse de boot *Demagoog*, van *N. Borneman* te Sneek, den prijs, eene fraaije pendule, en *de Amfitrite*, van *H. Zandstra* te Sneek, de premie, een zilveren cigarenstander. In de 3de klasse de boot *de Jonge Willem*, van *S. A. Blijstra* te Grouw, den prijs, eene zilveren zaktabakdoos, en *de Jonge Jelte*, van *W. J. Zult* te IJlst, de premie, twee porseleinen bekers. In de 4de klasse het bootje van *IJ. de Jager* te Sneek, den prijs, een zilveren cigarenkoker, en dat van *C. Lanting* te IJlst, de premie, een zijden vleugel met zilveren scheerhout.

ASSEN, 20 Augustus.

Gisteren heeft de algemeene vergadering van het genootschap ter bevordering van den landbouw in dit gewest te Dieverbrug plaats gehad; zij was zeer druk bezocht en werd begunstigd door schoon weder. Voor de tentoonstelling was veel vee aangevoerd.

— Men berigt uit Roswinkel, den 17den Aug.: Terwijl in sommige plaatsen van het naburige vreemde grondgebied de hondsdolheid zich heeft geopenbaard, heeft men hier een' niet bekenden herdershond zien loopen en is deze op het vermoeden van dolheid doodgeschoten. Men heeft niet vernomen, dat hij andere honden heeft gebeten.

GRONINGEN, 22 Augustus.

Het getal ingezetenen, welke zich ter stads secretarij hebben aangegeven om hunne huizen, winkels, fabrijken enz., met gas te verlichten, bedroeg heden 132.

Reeds heeft men een' aanvang gemaakt met de werkzaamheden voor de oprigting van de gasfabrijk op het land in de Bloemstraat, waarvan gepasseerde week de uitbesteding heeft plaats gehad.

— In de vorige week werd reeds veel gebruik gemaakt van de nieuwe badplaats, door de stedelijke regering op de nieuwe werken daargesteld, ten zuiden van de militaire badplaats. Hoezeer het niet te ontkennen valt, dat het wenschelijker zoude geweest zijn, dat er eene gelegenheid digter bij de stad gevonden was, zoo is het toch eene groote aanwinst, daar de gelegenheid in de militaire badplaats veel te bekrompen is voor het groot aantal kinderen, dat er gebruik van maakte.

De nieuwe badplaats is breed p. m. 14 el (Ned.) en tusschen de 60 en 70 el lang; is afgedeeld in drieën, waarvan de eene langzaam afloopt tot eene diepte van een el, de tweede tot 1,30, de derde tot 1,60.

Men is nog bezig eene uitgraving te maken om de doorstrooming van frisch water te bevorderen.

Het geheel levert een aangenaam gezigt op.

— Men berigt ons, dat de dag van Groningens verlossing, die op aanstaanden Zondag invalt, op den volgenden dag, zijnde den 29sten Augustus, alhier zal worden herdacht. Gewis zullen alsdan alle burgers en schippers de vlaggen van uit hunne huizen en van de schepen laten wapperen, om het feest op te luisteren.

Zoo als wij vernemen, zal de muzijk zich alsdan te 12 uur op de Groote Markt, en des namiddags, bij goed weder, te 4½ uur in het Sterrebosch, voor de Groninger jeugd, laten hooren.

Des namiddags te 3 uur zal aan de leerlingen van de *stads-en armenscholen*, alsook aan die van de *israëlitische armenschool* eene aangename verkwikking worden uitgereikt, en wel in hunne schoollocalen.

Des namiddags heeft er bovendien eene harddraverij plaats, en des avonds te 7 uur wordt er muzijk in de societeit *de Harmonie* gegeven.

— Naar ons van goederhand wordt medegedeeld, zullen de harddraverijen, welke op aanstaanden Zaturdag en Maandag alhier zullen worden gehouden, plaats hebben, indien het weder zulks eenigzins toelaat, op den klei- of zoogenoemden korreweg buiten de Ebbingepoort.

— Heden middag is, in plaats van Zaturdag l.l., zooals reeds was aangekondigd, bij de scheepsbouwmeesters KATER en MEULMAN, van de Noorderwerf alhier, te water gelaten het nieuwgebouwde gekoperd schoonerbrikschip *Johanna Henriette*, kapt. B. H. BOER, van Groningen, groot pl. m. 155 ton. Genoemde bodem is bevracht naar de Westindiën.

— Sedert eenige dagen ziet men vele menschen op de Zuiderbegraafplaats, om de smaakvolle en prachtige grafsteenen te bezien van wijlen den weled. gestr. heer mr. J. A FRUITIER en echtgenoot. Deze steenen zijn door den overledene zelven bij zijn leven besteld; zij hebben eene lengte van 2,58 en eene breedte van 1,08 el, en de daarop gebeitelde familiewapens zijn circa 1 palm uitgewerkt. De uitvoering doet der steenhouwerij van H. KORST allezins eer aan.

— Bij het kantongeregt, zitting houdende in politie-zaken, zijn Zaturdag den 20sten Augustus veroordeelende vonnissen gewezen wegens het vervoer, na het aldaar bepaalde uur van vuilnisstoffen langs de straten dezer gemeente, overtreding van art. 2 van het regl. van den 3den April 1852; — wegens het gebruik maken zonder noodzaak van de rijpen in deze gemeente met kruiwagens en handkarren, overtreding van art. 292 regl. van politie; — en wegens het openhouden na het bepaalde uur van tapperijen, overtreding van art. 160 regl. v. politie.

— Als iets bijzonders kan worden opgemerkt, dat bij den bloemkweeker J. VROOM, in de Kleine Rozenstraat, thans reeds blaauwe kastdruiven te vinden zijn, die hunne volkomene rijpheid hebben verkregen en in wezenlijke sierlijkheid uitmunten, — de stam is slechts vijf jaren oud en het is thans zijn tweede jaar dat hij vruchtdragende is, prijkende met 110 trossen.

— Van tijd tot tijd worden alhier ter stede onderscheidene veranderingen gemaakt, om aan de stad een fraaijer aanzien te geven. Zoo is nu wederom door het dagelijksch bestuur het plan opgevat, om al de nachtwachtluisjes, welke in de onmiddellijke nabijheid der verschillende bogen alhier zijn, te doen veranderen naar het model van dat bij den Ebbingeboog, 'twelk voorzeker, wat uiterlijken vorm betreft, veel heeft gewonnen.

— Bij besluit van den 16den Augustus heeft Zijne Majesteit goedgevonden aan de na te melden officieren bij de rustende schutterij, op hun als daartoe gedaan verzoek, eervol ontslag te verleenen, als in de provincie Groningen: 1ste bataljon, 3de kompagnie, aan L. K. DE VRIES, als 2de luitenant; 4de bataljon, 1ste kompagnie, aan P. VINCKERS, als kapitein, en zulks uit hoofde van verandering van woonplaats; — aan mr. C. DE RANITZ, als auditeur bij den schuttersraad van het 1ste bataljon rustende schutterij in de provincie Groningen; — en te benoemen: 1ste bataljon, tot auditeur bij den schuttersraad, mr. A. J. HESSELINK; 3de kompagnie, tot 2den luitenant J. H. BUFFINGA, thans serjant: 4de bataljon, 1ste kompagnie, tot kapitein, mr. J. GEERTSEMA VAN WIJCHGEL VAN SCHILDWOLDE, thans 1ste luitenant; tot 1sten luitenant, H. J. DE WEERT, thans 2de luitenant; tot 2den luitenant, J. HOMKES, thans serjant.

— Bij besluit van Z. M. dd. 12den dezer, no. 67, is goedgekeurd, het besluit der Staten dezer provincie, van den 13den Julij l.l., no. 4, waarbij onder H.D. goedkeuring is besloten tot opruiming van het verlaat, liggende in de Ezingerdijk, in het kanaal van Oldehove naar het Aduarderdiep.

— Vrijdag morgen arrriveerde te *Veendam* de heer commissaris des Konings in deze provincie, en is des namiddags van daar naar Zuidbroek vertrokken.

— Bij de herstemming op den 19den j.l., die plaats had over de beide personen, die door vroegere stemming voor één lid van den raad der gemeente *Winsum* de meeste stemmen bekomen hadden, zijn er 70 stemmen van waarde uitgebragt. Van deze bekwam de heer A. M. SMIT 38, en de heer mr. SICHTERMAN VAN DE BRAKE 32 stemmen. Het veelvuldig stemmen en herstemmen, heeft er alzoo toe geleid, dat het personeel van Winsum's gemeenteraad hetzelfde is gebleven, als zijnde nu de beide leden die aftreden moesten, in dien raad gebleven, en wel: P. W. BOSCH door dadelijke herkiezing, en A. M. SMIT, reeds gemeld, bij latere herstemming.

— Men is deze week te *Veendam* begonnen aardappelen te rooijen; geen spoor van ziekte is er aan te ontdekken, ofschoon de hoeveelheid wel iets te wenschen overlaat; slechts 80 à 90 mud bekomt men van het deimt; blijven de prijzen echter zoo hoog als zij thans zijn, dan levert het goede inkomsten voor den landbouwer.

— Zaturdag j.l. had te *Zuidbroek*, ten huize van den logementhouder G. H. MONKHORST, eene bijeenkomst plaats van goud- en zilversmeden uit verschillende oorden dezer provincie, daartoe uitgenoodigd door de sedert 2½ jaar in deze stad bestaande vereeniging van goud- en zilversmeden, om eene vereeniging van beroepsgenooten over de geheele provincie op te rigten, ten doel hebbende de bevordering van den bloei van dezen tak van nijverheid en van de belangen van derzelver uitoefenaren.

Alle aanwezigen, ten getale van omstreeks dertig daartoe opgekomen, schonken hunnen ruimen bijval aan dit voornemen, zoodat onder voorloopig opgemaakte bepalingen de vereeniging dadelijk geconstitueerd werd en tot hoofdbestuurders werden gekozen de heeren F. SLEUTELAAR, als president, J. D. SCHUTTER, als secretaris, en H. E. OVING, als penningm.; terwijl de leden uit digt bij elkander gelegen plaatsen tot afdeelingen vereenigd werden, uit elk van welke afdeelingen een lid werd benoemd als correspondent uit het hoofdbestuur, nl., de heer R. FOLKERS, te Winschoten, voor de afdeeling bestaande uit de gemeenten Winschoten, Oostwolde, Scheemda, Oude en Nieuwe Pekela; de heer P. A. BARENDS, te Veendam, voor de afdeeling gevormd door de gemeenten Veendam, Wildervank en Stads-Kanaal, en de heer J. WIJNANTS, te Sappemeer, voor de afdeeling bestaande uit de gemeenten Noordbroek, Zuidbroek, Hoogezand, Sappemeer en Schildwolde.

Uit andere plaatsen waren de uitgenoodigden niet opgekomen, maar hadden een twintigtal hunner daarvoor bepaalde redenen opgegeven en hun voornemen kenbaar gemaakt, om, wanneer de vereeniging tot stand kwam, als lid toe te treden, als wanneer ook die leden zooveel mogelijk tot kleinere afdeelingen zullen worden vereenigd, ten einde alzoo door gedurige bijeenkomsten des te beter het voorgestelde doel te bereiken.

— Vrijdag namiddag had te *Stads-Kanaal*, onder de gemeente Wildervank, bij den logementhouder TROX, de geannonceerde harddraverij plaats. Zes paarden dongen naar de uitgeloofde prijzen, bestaande in een zilveren tabakskomfoor tot prijs, een kompleet pikeurs toestel tot eerste premie, en tot tweede premie eene balijnen zweep. — Het zwart merriepaard *Jansje*, van den landbouwer J. WOLTERS, van Zuidwolde, verwierf den prijs, terwijl de eerste premie werd gewonnen door het bruine ruinpaard van R. K. NIEBORG, van Stads-Kanaal, en de tweede premie door het bruine merriepaard van den landbouwer EERKES, van Nieuwe Pekela. — Onder begunstiging van het schoonste weder, liep deze harddraverij in de beste orde af.

— Bij Koninklijk besluit van den 15den Augustus is verleend pensioen aan J. K. VELTHUIZEN, rijks-tolgaarder te Buitenpost, ten bedrage van ƒ 164, wegens ligchaamsgebreken.

— Ter beantwoording eener aan hem gedane vraag, heeft de minister van binnenl. zaken als zijn gevoelen doen kennen, dat de geest der gemeentewet schijnt mede te brengen, dat de geloofsbrieven der nieuw inkomende leden van den gemeenteraad op of na den dag der periodieke aftreding worden onderzocht, doch dat, wanneer bijzondere omstandigheden een vroeger onderzoek mogten vorderen, dit door de gemeentewet niet wordt verboden.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

(*Slot van de avondzitting van Zaturdag.*)

Hij heeft dan ook uit volle overtuiging voor de afschaffing van het regt van placet gestemd. Maar dit neemt niet weg, dat ook hij met bedachtheid let op het voortschrijden der ultramontaansche rigting, daarom is eene wet noodig, juist te meer bij den twijfel, of de wet van Germinal moet geacht worden hier te lande nog van kracht te zijn. Ook R. K. hebben dezer dagen gelaakt hetgeen in Rome is gebeurd, en gewenscht, dat de zaak eene andere wending had gekregen.

Eene wet is noodig, opdat de eendragt in het land blijve bestaan en men zich van weerszijden wete te houden binnen de palen van gehoorzaamheid aan de wetten van den staat. Noodig is zij, en vooral op dit oogenblik, opdat er bevrediging kome. Bij dit alles behoeft hij niet te vreezen voor bezwaren, die uit de toepassing van eene dergelijke wet zouden voortvloeijen; dan vreest hij niet voor botsingen, tegenstand of tegenkanting. Hij zegt het den vorigen minister van binnenl. zaken na, toen deze het wets-ontwerp nopens de waterschappen verdedigde: hebt gij eenmaal deze wet, dan is hare uitvoering niet noodig, want het bestaan der wet stelt reeds palen tot voorkoming van overschrijding van magt.

Eindelijk is eene wet nog noodig, omdat wanneer men eene zaak niet meer kan tegenhouden, men haar, ja, met voorzigtigheid moet leiden, maar ook men moet zorgen, dat dergelijke zaken worden tegengegaan, opdat zij in haren voortgang niet zoo ver meer kunnen gaan.

De heer *de Brauw* voelt zich genoopt eene enkele opmerking in het midden te brengen. Hij is doordrongen van de waarheid der bewering van den heer *Groen van Prinsterer*, dat het wel niet moeijelijk valt, om van weerszijden wapenen voor den dag te halen, maar dat men toch vooral in de vergadering uiterst behoedzaam moet zijn in het gebruik dier wapens.

Hij beschouwt deze wet niet als gerigt tegen het Katholijk kerkgenootschap, maar als betreffende alle kerkgenootschappen. Zij vestigt het beginsel, door het vorig ministerie gehuldigd, dat de kerk nooit moet zijn boven den staat, het doel der wet is toezigt op de kerkgenootschappen, wanneer zij georganiseerd zijn. Het tegenwoordig ministerie is daarin met het vorige homogeen. En nu is in het antwoord van den internuntius geen enkel woord van het voorbehoud van toezigt; en het middel om tot de uitoefening van dat toezigt te geraken, dat is de mededeeling nopens wijze en tijd van invoering der regeling, — is achterwege gebleven.

Dit blijkt ook daaruit, dat de vorige ministers alleen uit de nieuwspapieren hebben kunnen vernemen, dat de organisatie reeds was daargesteld, en dat nog wel op eene wijze, die dreigde de orde en rust te verstoren. Het ontwerp dient nu, om de zaak terug te brengen tot het standpunt, waartoe zij behoort, en het toezigt te brengen bij de regering.

De kerkgenootschappen zijn geene gewone vereenigingen in den staat, maar het zijn zoodanige vereenigingen, die een' sterken invloed uitoefenen dan iedere andere vereeniging, omdat zij werken op het gemoed, omdat zij hunne vertakkingen ook naar elders verspreiden. Vraagt men nu of hij in het algemeen voor dat toezigt eene wet noodig acht, dan antwoordt hij ontkennend. Hij gelooft, dat dat toezigt wel zonder wet zou kunnen worden uitgeoefend, ofschoon hij erkent, dat die uitoefening moeijelijk is in ons land, waar zoovele kerkgenootschappen bestaan. Maar nu de wijze van organisatie aan de regering is ontsnapt, nu acht hij eene wet wel degelijk mogelijk.

De heer *van Eck* bestrijdt het verwijt, dat de vrijzinnige partij zou verbonden zijn met de Katholijke partij, met het doel om eigen voordeel te behalen en aan den anderen kant de Protestanten te verdrukken.

Nog een ander punt was door de anti-revolutionaire partij ter sprake gebragt. Zij beweerde, dat het ministerie gevallen was omdat het onmagtig was de grondwet ten uitvoer te brengen; maar die beschuldiging is vreemd en onbegrijpelijk in den mond dier partij, die juist door hare handelingen en hare beginselen bij zoo menige gelegenheid getoond heeft daartoe zelve buiten magte te zijn.

Hij wil thans alleen wijzen op het oordeel van het volk over den gang van zaken onder dat ministerie. Hij wijst op de verkiezingen, die niet alleen in 1848 in liberalen geest zijn uitgevallen, maar ook bij iedere opvolgende keuze heeft zich die geest versterkt; bestaat daarin het bewijs, dat bij de natie de vrijzinnige begrippen ontwikkeling hebben gekregen en men de gedragslijn van het vorig ministerie goedkeurde?

De heer *Elout van Soeterwoude* heeft voorgesteld om art. 2 te doen luiden als volgt: „Vreemdelingen aanvaarden geene kerkelijke bediening, dan na daartoe Onze toestemming te hebben verkregen."

De heer *Thorbecke* bestrijdt den heer *de Brauw* in de meening, dat het vorig gouvernement zich de gelegenheid tot uitoefening van toezigt had laten ontfutselen. De spr., dien hij beantwoordt, heeft in zijne beschouwing het begrip van toezigt verward met de opvatting van het vorig gouvernement. Er is in geenen deele wet overschreden; men had ook geen doel het kerkgenootschap te binden, als er geene mededeeling kwam, ofschoon men die gevraagd had. Die spreker schijnt nu de meening te zijn toegedaan, dat men eene wet had moeten maken, om dat toezigt te regelen. Maar men was niet uitgegaan van het denkbeeld, om de organisatie afhankelijk te stellen van eene toekomstige wet.

Niemand meer het woord vragende, worden de algemeene beraadslagingen over het ontwerp gesloten.

De heer *Blaupot ten Cate* doet eene motie van orde. Hij stelt voor, dat, wegens de afwezigheid van den heer *Lichtenveldt*, de verdere behandeling van het wets-ontwerp worde verdaagd tot de terugkomst van dien minister.

Dit voorstel wordt bestreden door den minister van justitie, de heeren *van Rappard*, *van Goltstein*, *de Kempenaer* en *Groen*; het wordt ondersteund door de heeren *Dommer van Poldersveldt* en *van Nispen*.

De heer *van Akerlaken* stelt eene nieuwe motie van orde voor, daartoe strekkende, om, nu de motie van orde van den heer *ten Cate* voldoende is toegelicht, de beraadslagingen daarover te sluiten.

De heer *Blaupot ten Cate* zegt, nu zijne motie door de regering niet wordt aangenomen, hij meent, die te moeten *intrekken*. — Dienvolgens vervallen de beraadslagingen over de beide motiën van orde.

Daar de algemeene beraadslagingen over het ontwerp reeds zijn gesloten, zijn nu aan de orde de beraadslagingen over de artikelen van het wets-ontwerp; doch bij het ver gevorderde uur wordt bepaald, dat die discussiën zullen aanzangen overmorgen (Maandag), des morgens ten *tien* uur.

De heer *van Voorst* heeft de volgende wijziging in de *considerans* der wet voorgesteld:

„Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is eenige bepalingen vast te stellen ter uitvoering van het VIde hoofdstuk der grondwet,

„Zoo is het" enz.

Wordt deze wijziging aangenomen, dan zal, bij de plaatsing van de wet in het *Staatsblad*, het opschrift *niet* behooren te luiden: „Wet — tot regeling van het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen", maar eenvoudig: *Wet — houdende eenige bepalingen ter uitvoering van het VIde hoofdstuk der grondwet.*

Door de heeren *W. L. F. C. van Rappard*, *M. H. Godefroi* en *Elout van Soeterwoude* is als amendement voorgesteld:

a. De laatste zinsnede van art. 10 weg te laten.

b. Art. 13 te lezen als volgt:

„Hij, die na eene eerste overtreding andermaal wordt „verklaard in strijd met de wet te hebben gehandeld, kan „bij iedere volgende overtreding bij hetzelfde vonnis wor„den veroordeeld tot ontzetting van de regten, opgenoemd in „art. 42 van het Strafwetboek, voor den tijd van *drie* tot *tien* „jaren, of tot gevangenis van eene maand tot twee jaren, te „zamen of afzonderlijk."

c. Bij art. 14 het volgende te voegen:

„De vervolging wegens overtredingen van deze wet verjaart „door verloop van twee jaren."

UITBESTEDINGEN.

GRONINGEN, 19 Augustus.

Door den gecommitteerde van burgemeester en wethouders dezer gemeente, werd heden bij enkele inschrijving aanbesteed: Het bouwen van eene sluiswachterswoning met schuur, op het terrein nabij de nog te bouwen schutsluis in het Stads Ter Apeler Kanaal, ongeveer bij den Schaapsberg, in de gemeente Vlagtwedde. Hierop waren zes biljetten ingekomen: *f* 7985, *f* 6666, *f* 6288, *f* 6192, *f* 6048 en *f* 5658, zijnde het laatste van J. G. HUIZINGA, te Noordhorn. — Dit is de derde maal dat dit werk is aanbesteed; bij de eerste inschrijving was hierop één inschrijvingsbiljet, voor *f* 10,094, en bij de tweede aanbesteding waren er twee inschrijvers, zijn het eene biljet ingevuld voor *f* 9700 en het andere voor *f* 9497.

HARDDRAVERIJEN.

27 Aug. Te *Smilde* (Drenthe). Prijs: een paar hoofdstellen met Berlijner zilver afgezet. Premie: eene zweep.

30 Aug. Te *Bolsward* (Friesland). Prijs: een fraai stuk bewerkt zilver.

Kerknieuws.

MEPPEL, 19 Augustus. Het reeds lang bestaande plan, om hier een' derden predikant te beroepen, schijnt nu spoedig verwezenlijkt te zullen worden, althans wij kunnen berigten, dat de zaak reeds zoo ver is gevorderd, dat heden van hier eene commissie uit den kerkeraad is vertrokken naar Bergijk, ten einde den aldaar staanden predikant ds. *van Houten* a.s. Zondag te hooren prediken.

Terwijl het onlangs gedaan verzoek, om eene rijks toelage van *f* 600 voor een' 3den predikant alhier, door Z. M. den Koning is afgewezen, heeft deze gemeente zelve tot genoemd einde een fonds gefourneerd.

LIPPENHUIZEN c. a. (klass. Heerenveen), 8 Aug. Ter vervulling der vacature alhier, veroorzaakt door het vertrek van ds. *H. Niemeijer* naar Sleen, is door Hervormde floreenpligtigen heden alhier tot predikant benoemd en vervolgens door den kerkeraad beroepen ds. *J. Luning Speckman*, predikant te Bergum.

— Ds. *L. van Dijk*, te Zevenhuizen, heeft eene beroeping naar Wijhe aangenomen.

— De weleerw. heer *W. Petri*, kand. bij het prov. kerkbestuur van Utrecht, is beroepen te Noordwijk aan Zee, en heeft die beroeping aangenomen.

— Ds. *Krayenbelt*, te Overschie, heeft voor de beroeping naar Monnickendam bedankt.

— Te Ommen is door den kerkeraad en collatoren beroepen ds. *J. A. Ruijs*, pred. te Veenendaal.

GRONINGEN, 22 Augustus. De weleerw. heer ds. *H. Poelman*, pred. bij de Chr. Afgesch. gemeente te Uithuizermeeden, heeft het beroep op z.e. uitgebragt, als tweeden hoofdonderwijzer aan de theologische school dier gemeente hier ter stede, *aangenomen.*

(*Ingezonden.*)

VERSLAG
nopens het
EXAMEN DER GROENE WEEZEN,
gehouden op Donderdag den 18den Augustus 1853, des namiddags te drie uur, in het Concerthuis te Groningen.

In plaats van het gewoon jaarlijksch examen in de school van het Groene Weeshuis, werd voor het eerst, in de tegenwoordigheid van eene talrijke en aanzienlijke schare, een openlijk onderzoek naar de vorderingen der kinderen gehouden in de bovenzaal van het Concerthuis. Genoemde zaal was door de zorg der daartoe benoemde commissie doelmatig ingerigt. Zij prijkte met eene afbeelding van het gesticht, in olieverf geschilderd door de bekwame hand van den Groningschen kunstschilder ENSING, die dezelve voor de plegtigheid van den dag welwillend had afgestaan. Ook het door onzen geachten stadgenoot en kunstschilder BUIJS vervaardigde portret van wijlen den hoogleeraar TH. VAN SWINDEREN, was voor de tijdsgelegenheid op gepaste wijze ten toon gesteld. De wanden waren opgesierd door de proefschriften, werkstukken en handwerken der kinderen. Maar bovenal werd de aandacht geboeid door de arme weezen zelve, die in hunne ten laatsten tijde meer doelmatig ingerigte kleedij en blijkbaar in eene opgeruimde stemming ter geschikter plaatse waren neergezeten.

In gevolge de gedrukte orde der werkzaamheden, opende de voorzittende voogd van het Groene Weeshuis, ds. C. P. L. RUTGERS, de plegtigheid met eene toespraak, waarin hij namens zijne medevoogden en voogdessen in enkele trekken op de geschiedenis van het Huis wees, om het in meer dan één opzigt als een hoogst belangrijk gesticht te doen kennen. Hierbij herinnerde de spreker aan de schoone toekomst, die het door de edelmoedige schenking van wijlen prof. VAN SWINDEREN te gemoet ging. Maar hij kon tevens niet nalaten op te merken, dat, vóór die schoone toekomst verwezenlijkt werd, het Weeshuis nog langen tijd in ruime mate de weldadige medewerking van Groningens ingezetenen zoude behoeven. Grootelijks toch zou men dwalen, dus merkte hij aan, indien men meende, dat de toestand van het Weeshuis zoo gunstig was, dat het nu reeds uit eigene fondsen en de vaste bijdragen der gemeente *bijna al* de arme weezen zoude kunnen onderhouden. Verre van daar. Bij den tegenwoordigen stand onzer geldmiddelen zoude er, zonder de kostgelden der diakonie, zeker voor nagenoeg een derde gedeelte der kinderen, die thans in het huis worden opgevoed, geene verpleging zijn; en bij verminderende deelneming zou natuurlijk het aantal onverzorgd blijvende weezen spoedig toenemen.

Men vreesde intusschen niet voor verminderende belangstelling in der weezen lot. Integendeel. Juist de in den laatsten tijd toegenomene en hulpvaardige medewerking van velen, had het denkbeeld doen geboren worden, om bij wijze van proefneming dit publiek examen te doen houden, ten einde de deelnemende ingezetenen dezer stad in de gelegenheid te stellen, om zich eens persoonlijk te kunnen overtuigen van de wijze, waarop hunne bijdragen besteed werden.

Na eene vriendelijke herinnering, om intusschen de verwachting omtrent kinderen, die dikwijls in eenen verwaarloosden toestand in het Gesticht kwamen, niet te hoog te spannen, rigtte de voorzitter het woord tot de kinderen in het bijzonder. Hij drukte hen vooral op het hart, dat zij nu regt levendig behoorden te gevoelen, wat zij, naast God, aan Groningens burgers verschuldigd waren, en dat zij blijde behoorden te wezen, nu zij konden doen zien, dat zij hun liefdebetoon niet geheel onwaardig waren.

Na een gebed, waarin de spreker voorging, hieven de kinderen hun loflied aan. Vervolgens gaven zij, onder de leiding van den bekwamen onderwijzer van het Gesticht, J. SURINGA, zeer bevredigend bewijzen van hunne vorderingen in de onderscheidene vakken, waarin zij waren onderwezen, en had, na de uitvoering van onderscheidene tusschenzangen, waarbij hunne bedrevenheid in de zangkunst voordeelig uitkwam, de prijsuitdeeling bij monde van den voorzitter plaats.

Nu werden de ten toon gestelde en bekroonde werkstukken, welke laatste door een bloem werden aangewezen, bezigtigd. Onder deze waren er, die van uitmuntenden aanleg in verschillende ambachten en vrouwelijke handwerken getuigden. De voorzitter sloot met dankzegging aan allen, die welwillend belang stelden in den bloei van het Weeshuis en het welzijn der arme weeskinderen, eindigende met eene biddende aanbeveling van het Gesticht aan God, den Vader der weezen.

Moge die God en Vader de tot Hem opgezondene gebeden verhooren en het Groene Weeshuis nog lang en steeds meer stellen tot eenen zegen voor arme ouderlooze kinderen.

Namens de Voogden en Voogdessen
van het Groene Weeshuis:
P. F. MULDER,
Boekh. Voogd.

ZEETIJDINGEN.

GRONINGEN, 16 Aug. Binnengekomen het nieuwgebouwde schoonerschip Geertruida Anna, kapit. *D. Ritses*, van Westerlee, groot pl. m. 100 last, gebouwd bij wijlen *U. Holthuis*, te Muntendam.

Vertrokken de nieuwgebouwde schoonergaljoot Jacobus, kapit. *R. S. van Deest*, van Veendam, gaande met ballast naar Bergen, om traan en stokvisch te halen.

Binnengekomen te Amsterdam den 18 Aug., kapit. *Timmer* Koophandel en Zeevaart, van Newcastle; den 19den *de Boer* Jantiena Petronella, van Holtenau. — In het Vlie den 16 Aug., *Helmers* 4 Gezusters, van Christiansand. — Te Helvoet den 17 Aug., *Stoorvogel* Adriana, van Bergen; den 19den *de Weerd* Willem, van Licata. — Te Brielle den 17 Aug., *van Sluis* Tjakina, van Faaborg. — Te Curacao den 11 Julij, *Gnodde* Jonge Walrave, van Liverpool. — Te Galatz den 30 Julij, *Brugma* Nina Burhoven, v. Carthagena. — Te Seville den 4 Aug., *Lindeboom* Margaretha, van Newcastle. — Te Gibraltar den 4 Aug., *Loman* Roelfina Gerhardina, van Triest naar Amsterdam. — Op de Loire den 14 Aug., *Altena* Hendrika Margaretha, van Dantzig. — Te Brest den 12 Aug., *Goossens* Cornelia, van Rotterdam. — Te Londen den 16 Aug., *Woudstra* Vriendschap, van Skive; den 17den *Zoutman* Hendrika, van Rostock. — Te Teignmouth den 16 Aug., *Smit* Elisabeth, v. Brugge. — Te Dublin den 16 Aug., *Blouw* Gesina, van Rotterdam. — Te Bristol den 17 Aug., *Prak* Rensina, van Riga. — Te Cardiff den 17 Aug., *Drent* Morgenster, van Cowes. — Te Wells den 16 Aug., *Pomper* Fennegina Catharina, van Koppenhage. — Te North Shields den 15 Aug., *Hensema* Ida Beerendina, van Hull; den 17den *Smit* Albert Schuringa, van Londen; *Meijer* Margaretha, van Zwolle. — Te Hull den 14 Aug., *Koetse* Onderneming, van Petersburg; den 15den *Edema* Margaretha Gesina, van Gothenburg. — Te Harwich den 17 Aug., *de Groot* Annegina Jantina en *Lukje* Drie Zusters, beide van Londen.

Binnengekomen te Hamburg den 16 Aug., kapit. *v. d. Meulen* Nooit Gedacht, v. Memel. — Te Bremerhaven den 14 Aug., *Stoeldraijer* Adriana, v. Dantzig; *Datema* Margrieta Hendrika, v. Bremen; *Geltes* Twee Gezusters, v. Groningen. — Te Brake den 9 Aug., *Munneke* Margaretha Hendrika, v. Newcastle; den 13den *Borst* Jacobus, v. Jamaica. — Te Hoyer den 7 Aug., *Ribeling* Catharina Margaretha, v. Holland. — Te Wolgast den 3 Aug., *Lukkien* Margaretha Wilhelmina, v. Hamburg. — Te Holtenau den 12 Aug., *Scholtens* Hinderika, v. Elbing n. Goole; den 13den *Bontekoe* Geertruida, v. Dantzig n. Londen; *Pluktje* Tetsia en den 14den *Brouwer* Hoop, beide v. Dantzig n. Bremen; den 15den *Legger* Jezelina, v. Dantzig n. Antwerpen.

Binnengekomen te Hamburg den 18 Aug., kapit. *Heins* Bouwina, van Amsterdam; *Feiken* Alida Adriana, van Zwolle. — Te Bremerhaven den 18 Aug., *de Jonge* Vr. Martha, van Dantzig; *Speelman* Vr. Geertiena, van Hamburg; *Joosten* Jantina, van Bremen. — Te Kiel den 18 Aug., *Beijer* Ringende Jacob, van Burg. — Te Frederikstad den 2 Aug., *Sprik* Twee Gebroeders, van de Lemmer. — Te Wismar den 13 Aug., *Eisinga* Catharina Charlotta, van Rendsburg. — Te Swinemunde den 15 Aug., *van der Zee* Neeltje, van Newcastle. — Te Warnemunde den 15 Aug., *Vlas* Hendrika, van Groningen. — Te Colberg den 14 Aug., *van Dijk* Eva Hendrika, van Hadersleben. — Te Bolderaa den 13 Aug., *de Boer* Drie Gezusters, van Harlingen. — Te Holtenau den 17 Aug., *Kort* Petronella, v. Kiel naar Groningen; *Mellema* Zeldenrust, v. Koningsbergen n. Hull; *de Jonge* Willemina Klasina, v. Dantzig n. Amsterdam; den 18den *Poorta* Tweelingen, v. Dantzig n. Londen; *Pronk* Roelina Oostra, v. Koningsbergen n. Hull; *Waterborg* Fennegina, v. Dantzig n. Londen.

Binnengekomen in het Vlie den 19 Aug., kapit. *Dekker* Epimachus, v. Dantzig. — Te Bordeaux den 17 Aug., *Visser* Catharina Maria, v. Amsterdam; *Scherpbier* Alberdina, v. Dublin; *Schoof* Adam, v. Dantzig. — Te Gloucester den 18 Aug., *Huisman* Anja Sietsia, v. Groningen. — Te Hull den 18 Aug., *de Grooth* Margaretha Gesina, v. Newcastle.

Zeilklaar te Londen den 16 Aug., kapit. *Heerma* Louwina, naar Dantzig; *Hazewinkel* Prudentia, *Hazewinkel* Geertruida en *Kuiper* Annegiena Elsiena, alle 3 naar Elseneur; *Stuitvoet* Margaretha, naar Riga. — Te Liverpool den 17 Aug., *de Boer* Helena Catharina, naar Riga. — Te Deal den 17 Aug., *Karsies* Hillechiena Wilkens, van Londen naar Galatz.

In lading te Londen den 15 Aug., kapit. *Veldkamp* Anna Margaretha, naar Amsterdam; den 16den *Prins* Odelia en Maria, naar Riga; den 17den *Lever* Alberdina, naar Koningsbergen; den 18den *Oldenburger* Johanna, naar Konstantinopel, enz.

Vertrokken van Amsterdam den 18 Aug., kapit. *van Wijk* Jantje, naar Konstantinopel; *Wijkmeijer* Anna en *Bakker* Jacoba, beide n. Riga; *Faber* Johanna Mulder, naar Rostock. — Van Texel den 17 Aug., *Bakker* Johanna Elisabeth, naar Marseille; den 18den *Kiers Kok* de Hoop, naar Triest; *Klasen* Antje, naar Napels; *Viëtor* Hesther, naar Liverpool. — Uit het Vlie den 16 Aug., *Korte* Henderika Margaretha, naar Riga; den 17den *de Haan* Provincie Overijssel, naar Dundee; *Kolk* de Jonge Boll en *Blouw* Annegiena, beide naar Petersburg; *Zeilinga* Maria en *Hitman* Twee Gebroeders, beide naar Riga; *Thaden* Catharina Alagonda, naar Stettin; *Drok* Catharina, naar Bergen; *de Groot* Arendina, naar Christiansand; *Plukker* Henderik, naar Laurvich; *Fenenga* Johanna Bartha, op avontuur; *Spijkman* Juliana Louisa, naar Petersburg; *Siccama* Eeltje, naar Dantzig; *Brouwer* Elsina en *Spithorst* Lubbegina, beide naar Frederikstadt; *Huges* Johanna Gesina, *Kwint* Jantina en *Visser* Vr. Jannetje, alle 3 naar Noorwegen. — Van Helvoet den 18 Aug., *Bekkering* Ulrika, naar Petersburg. — Van Brielle den 19 Aug., *Scherpbier* Jeltina, naar Reval; *Kuiper* Henderika Hillechina en *Sap* Broederliefde, beide naar Petersburg; *Vos* Margina Willemina, *Steen* Sieke van der West, *Nieboer* Marchina en *Hazewinkel* Roelfina Kuiper, alle 4 naar Riga. — Van Vlissingen den 16 Aug., *Lindeboom* Geertruida, naar Riga; *de Vries* Johanna, naar Bergen; den 18den *Oostra* Annechina Jantina, naar Petersburg. — Van Suriname den 11 Julij, *Wildschut* Sara, den 13den *Fekkes* Josina Louisa, den 14den *de Vries* Eliza en den 18den *van Wijk* Anna en Arnoldina, alle 4 naar Amsterdam. — Van Saramacca den 6 Julij, *Franken* Goede Verwachting, naar Amsterdam. — Van Galatz den 3 Aug., *Scholtens* Alida Ikina, naar Falmouth. — Van Falmouth den 15 Aug., *de Jonge* Fennegina Arentina, naar Bremen. — Van Liverpool den 15 Aug., *Albers* Gesina Helena, naar Riga. — Van Hull den 15 Aug., *Stuitje* Christina Johanna, naar Riga.

Vertrokken van Hamburg den 13 Aug., kapit. *Bleeker* Henderika Jacomina, n. Brunsbuttel. — Van Brake den 13 Aug., *Rasker* Margaretha, n. Odense. — Van Hadersleben den 12 Aug., *van Dijk* Eva Hendrika, n. Colberg. — Van Stralsund den 12 Aug., *Wiers* Okolina, n. Londen; *Schut* Anna Sophia, n. Riga. — Van Swinemunde den 14 Aug., *Gort* Vriendschap, n. Colberg. — Het Eiderkanaal gepasseerd den 11 Aug., *Veendorp* Annegina, n. Mistley; *Leuning* Battruida, n. Hull; *Bakker* Reena, n. Amsterdam; *Broekema* Ida Hillechina, n. Lynn; den 12den *Wolkammer* Alberdina, n. Rotterdam; *Klok* Gesina Derkina, v. Londen; *Lever* Elsina Engelina, n. Amsterdam; *Keun* Elsina Jettina, n. Hull; *de Jonge* Jonge Lemke, n. Bremen; *Joosten* Hendrika en *Heins* Vr. Margretha, beide n. Amsterdam; den 13den *Riensema* Goede Verwachting, n. Windau; *Wijbes* Vriendschap en *Vlas* Hendrika, beide n. de Oostzee; den 14den *van Laten* Annegina, n. Riga; den 15den *Sluiter* Jacomina, n. Stettin.

Vertrokken van Bremerhaven den 17 Aug., kapit. *van der Zee* Jonge Albert, naar Koppenhage; *Datema* Margaretha Hendrika, n. Stettin. — Van Cuxhaven den 17 Aug., *Hazewinkel* Vrede, op avontuur. — Van Swinemunde den 17 Aug., *de Boer Sap* Thelina, naar Havre; *Bakker* Mina en Willem, naar Engeland. — Van Dantzig den 15 Aug., *Banting* Marchina, *Kremer* Annetta Catharina, *Banting* Gesina en *Nanninga* Vriendschap, alle 4 naar Amsterdam; *Niehoff* Jantina Jetskelina, naar Rotterdam; *Kremer* Goede Verwachting, naar Bremen; *Mandema* Gezina, naar Delfzijl; *Woudstra* Jonge Kerst, naar Antwerpen; *Das* Alida, naar Korsoer; *Scholtens* Regina Hillechiena, naar Londen. — Van Memel den 14 Aug., *Schuur* Agatha, naar Antwerpen. — Van Bolderaa den 11 Aug., *Roostee* Vr. Houwina, naar Londen; *Dokman* Gesina Wilhelmina en den 12den *Scherpbier* Elsje, beide naar Elseneur; den 16den *Zaag* Johanna, naar Londen. — Van Nerva den 9 Aug., *Bossinga* Ceres, naar Amsterdam; *Jonkhoff* de Hoop, naar Dundee; den 10den *de Grooth* Johanna Maria en *Zeven* Concordia, beide naar Bristol; *Bontekoe* Jonge Lucas, naar Lubeck. — Van Croonstad den 10 Aug., *Vaalman* Catharina, *Koster* Argo en *de Winter* Margaretha, alle 3 naar Amsterdam; *Diepenbroek* Helena Thecla, naar Elseneur; *Kolk* Dankbaarheid, naar Londen; *de Boer* Vriendschap, naar Plymouth; *Drewes* Tjakkien, naar Groningen; den 11den *Douwes* Aquarius, n. Schiedam; *Hazewinkel* Johanna Petronella, naar Arbroath. — Van Archangel den 3 Aug., *Schummelketel* Johanna Maria, *Kranenborg* Johanna, *van der Gaauwe* Anna Louisa, *Meihuizen* Jantje Nanninga en *Schuring* Annechiena, alle 5 naar Amsterdam; *Hofker* Bacchus en *Camminga* Maria en Fanny, beide naar Dordrecht; *van Duinen* Alkanna Elisabeth, naar Schiedam; *Poort* Catharina, naar Rotterdam; den 4den *Mooi* Tiessina, naar Zwolle; *Botje* Gezina Alida, den 5den *Mulder* Feika Jantina en *Bakker* Frouwina, alle 3 naar Londen; *Hazewinkel* Meike, naar Amsterdam; *Brouwer* de Noordster, naar Rotterdam; *Boer* Annechiena en *Kolkman* Geertruida Margaretha, beide naar de Maas. — Het Eider-kanaal gepasseerd den 15 Aug., *Pluktje* Tetsia, naar Bremen; *Bontekoe* Vr. Geertruida, naar Londen; *Karsies* Onderneming, naar Amsterdam; den 16den *Brouwer* Hoop en *Broekema* Maria, beide naar de Weser; *Legger* Jezelina, naar Antwerpen; *Schoemaker* Tweelingen, naar Dantzig; *de Jonge* Jantina, naar Koningsbergen; *Oostra* Annegina, naar Stralsund; den 17den *Fenenga* Wilmina Catharina, naar Stockholm; *Emmelkamp* Annegina, naar Bremen; *Jager* Wilmina en den 18den *Stuitje* Catharina Luitgarda, beide naar Amsterdam.

Vertrokken van Texel den 20 Aug., kapit. *Winther* Alpha, naar Drammen. — Uit het Vlie den 19 Aug., *Munneke* Baudina, n. Schotland; *Karst* Lambertha, n. Petersburg; *Wijkmeijer* Anna, n. Riga; *Bakker* Jonge Tammink, n. Koningsbergen; *de Groot* Klasina Arendina, n. Dantzig; *Koning* de Jonge Willem, n. Stettin; *Sprik* Twee Gebroeders, *de Boer* Willem, *Mooi* Winschoterzijl en *Schuur* Jonkvr. Elisabeth, alle 4 n. Frederikstadt; *de Groot* Houthandel, n. Drobach; *Adema* Antje, n. Oudsoen; *de Boer* Margaretha Jantina, op avontuur. — Van Brielle den 20 Aug., *Stasse* op Hoop van Zegen, n. Bergen. — Van Maassluis den 20 Aug., *Knooihuizen* Annechina Bouwina, n. Riga. — Van Gonaïves den 19 Julij, *Koster* Anna Louisa, n. Bremen. — Van Ancona den 30 Julij, *v. d. Laan* Jacoba Alida, n. Londen. — Van Deal den 18 Aug., *Karsies* Hillechina Wilkens, n. Galatz.

OOSTMAHORN, 21 Aug. Ter reede gearriveerd den 19 Aug., *Huisman* Itea en *Eekhoff* Engelina, beide van Bremen naar Amsterdam; den 20sten *Kuiper* Twee Gebroeders, v. Leer n. Harlingen.

Vertrokken den 18 Aug., kapit. *Kramer* 4 Gebroeders en *de Vries* 5 Gezusters, beide n. Bremen, *Dirks* Fenna en *Dirks* Sjouke, beide n. Emden, *Kruizenga* de Vr. Reina, n. Hamburg, alle 5 v. Amsterdam; den 19den *Haverschmidt* Nicolaus Teodorus, v. Dockum n. Noorwegen; *de Jonge* Jantina, v. Groningen n. Frederikstadt; *Nieland* Hoop en Liefde, v. Amsterdam n. Emden; den 20sten *Visser* Hillegonde Maria, v. Dockum n. Noorwegen; *van Deest* Jacobus, v. Groningen n. Bergen.

Zeilklaar den 21 Aug., kapit. *Bartelds* Gezina, v. Groningen n. Frederikstadt.

DELFZIJL, 20 Aug. Binnengekomen den 17 Aug., kapit. *de Jonge* Jantiena Engelina, v. Frederikstadt; *Pronk* Geertruida, v. Oldersum; *Oetzes* de Hoop, den 18den *van der Molen* Jantiena en den 19den *Stuitje* de Jonge Maria, alle 3 v. Emden; *Visser* de Vr. Luppina, v. Leer n. Amsterdam; *Goldman* Adroe, v. Archangel.

Vertrokken den 18 Aug., kapit. *de Groot* de Vr. Geziena en *de Cock* Hillechiena, beide n. Noorwegen; den 19den *Barghoorn* de Vr. Trientje, n. Emden; *Abels* Henriette, n. Soltzberg; den 20sten *Rozeboom* de Onderneming, naar Leer; *Huisman* Henderika, naar Neuhaus.

TERMUNTERZIJL, 20 Aug. Vertrokken den 15 Aug., kapit. *Bakker* de Hoop, n. Norden; *Pasman* de Vr. Elisabeth, n. Leer; den 17den *Scheppers* de Eendragt, *Dik* de Vier Gezusters, *Wilkens* Alberdina, *Munning* Anje, *Kraan* Alida en den 19den *Mooi* Grietje Huisman, alle 6 n. Noorwegen; *Bakker* Jantje en *Bieze* Sophia, beide n. Norden; den 20sten *Gust* de Goede Hoop, n. Noorwegen; *Busker* Gietina, n. Norden.

HARLINGEN, 20 Aug. Binnengekomen den 18 Aug., kapit. *Ledewijks* Johannes, v. Frederikstadt; *Cappen* Neptunus, v. Oudsoen; *Wever* Elisabeth Maria, v. Riga.

Vertrokken den 18 Aug., kapit. *Munneke* Baudina, n. Engeland; den 19den *Prins* Roelfina, n. Denemarken; *Mooi* Termunterzijl, *de Boer* Willem, *Adema* Antje, *de Grooth* Houthandel, *Schuur* Jonkvr. Elisabeth, den 20sten *Swart* Maria en *de Groot* Geertruida, alle 7 naar Noorwegen; *Kuipers* Vijf Gezusters, n. Engeland.

— Wij vestigen de aandacht op eene handeling, die met regt is af te keuren, maar welke, helaas! dikwijls plaats vindt en niet weinig bij onze Hollandsche kapiteins. Het kofschip Eppien, kapit. *Potjewijd*, had op reis van Londen naar Petersburg eenige schade bekomen; het is daarop te Elseneur afgekeurd en bij publieke verkoop, inclusief de inventaris, enz., voor eene som van 3015 Rth. in andere handen overgegaan. De kooper is een Deen, zekere kapit. *Kjolner*, die het schip, na gedane reparatie, onder den naam Wigstine bevaart en heden, 15 Augustus, er mede vertrokken is in ballast naar Dantzig. (Zie onze nos. 59 en 63).

MONTEVIDEO, 30 Junij. Het schip Hendrika Bartina, kapit. *Hofker*, is alhier bezig ballast in te nemen, om naar Santos te verzeilen en aldaar voor Falmouth suiker te laden; het schip Zeebloem, kapit. *Zeilinga*, van hier naar Bahia vertrokken, zal aldaar eene lading voor de Middellandsche zee innemen.

GIBRALTAR, 9 Aug. Een Nederlandsch schip, naar men verneemt van Amsterdam herwaarts bestemd en beladen met kaas, enz., is op de kust van Barbarije, bij kaap Spartel, gestrand.

CHRISTIANSAND, 10 Aug. Het schip Johanna, kapit. *Bakker*, van Stettin naar Mistley, is alhier met broeijende lading binnengeloopen; moet lossen.

WESEL, 16 Aug. Het schip Leentje, kapit. *Stomp*, van Triest naar Rotterdam, is op de Portugeesche kust gestrand en wrak geworden; de lading zou met een ander schip verscheept worden.

DUINKERKEN, 18 Aug. Het schip Ludolph Theodorus, kapit. *Oldendorp*, van Reni, laatst van Falmouth herwaarts gedestineerd, heeft bij het naar binnen zeilen tegen het Westerhavenhoofd gestooten en is, na zware schade bekomen te hebben, in het Kanaal gezonken, doch na geligt te hebben, weder boven water en aan de kaai gebragt, alwaar de lading beschadigd gelost werd.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN
welke de Sond gepasseerd zijn.

13 Aug. Ebes, Grietje, v. Memel n. Harlingen, m. hout.
de Jong, Dina Immechina, v. Memel n. Caen, m. hout.
Roskamp, Iduna, v. Riga n. Antwerpen, m. vlas.
Brons, Jufvr. Ellegonda, v. Nerva n. Harlingen, m. balken.
Zwaal, Gijsbert Jan, v. Umea n. Harlingen, m. teer.
Visser, Eensgezindheid, v. Riga n. Edam, m. hout.
Hazewinkel, Jonge Lieffert, v. Stettin n. Engeland, m. hennep.
Engelsman, Dina Marchina, v. Riga n. Dordrecht, m. henn.
Giezen, Nijverdal, v. Riga n. Dundee, m. vlas.
Ebeling, Maria, v. Riga n. Delfzijl, m. hout.
14 — Meijer, Foskelina, v. Riga n. Bergen, m. hennep.
Bleeker, Zwaantje Corn., v. Koningsb. n. Londen, m. tarwe.
Naatje, Jan Hero, v. Riga n. Amst., m. hennep.
Sap, Emma Maria, v. Riga n. Engeland, m. haver.
Breeland, Ida Reina, v. Riga n. Belfast, m. vlas.
Brouwer, Jonge Hero, v. Koningsb. n. Lynn, m. lijnkoeken.
Meppelder, Concordia, v. Riga n. de Maas, m. gerst.
Jager, Zwaantje Elizabeth, v. Riga n. Plymouth, m. hennep.
Schuring, Egberdina Anna, v. Riga n. de Maas, m. gerst.
Doewes, Geerdina, v. Petersb. n. Greenock, m. vlas.
Kroon, Harmina, v. Riga n. Amst., m. lijnzaad.
Martens, Antje Johanna, v. Riga n. Bristol, m. hennep.
Veldhuis, Vr. Martha, v. Riga n. Zwolle, m. hennep.
Nieboer, Martha, v. Riga n. Zwolle, m. hennep.
Donema, Renske Hooites, v. Reval n. Newcastle, m. vlas.
15 — Korter, Riga, v. Riga n. Amsterdam, m. lijnzaad.
v. d. Veen, Joh. Geziena, v. Windau n. de Maas, m. granen.
Sprik, Alida, v. Riga n. de Maas, m. gerst.
Ekens, Elizab. Johanna, v. Petersb. n. Amst., m. hennep.
Lukje, Vr. Egberdina, v. Koningsb. n. Plymouth, m. tarwe.
Nuisker, Prudentia, v. Riga n. de Maas, m. granen.
Mewes, Margaretha, v. Koningsb. n. Goole, m. tarwe.

De Wind den 13 Aug. W., W.N.W.; den 14den W.N.W., Z.W., Z.; den 15den W.Z.W., N.N.W.; den 16den W.Z.W.

SCHEEPSVRACHTEN.

STETTIN, 15 Aug. Gesloten naar Rotterdam *f* 27 per last tarwe, Antwerpen 6 sh. 6 d., Londen 4 sh. 10½ d., Gloucester 7 sh. 3 d. per qr. tarwe, Grimsby 21 sh. voor sleepers.

MEMEL, 13 Aug. Naar de Maas *f* 34 per last gerst, Hull 26 sh., Belfast 33 sh. 6 d. per load, Dundee 55 sh. per ton vlas.

DANTZIG, 15 Aug. In vrachten was het heden zeer stil, gesloten naar Amsterdam *f* 32 per last rogge, Antwerpen *f* 38 en 15 pCt. per last tarwe, Londen en Hull 5 sh. 9 d. per qr.

RIGA, 15 Aug. Naar de Maas *f* 43 en *f* 1 per last gerst, Londen 5 sh. 9 d. per qr. haver.

PILLAU, 14 Aug. Naar Amsterdam *f* 31, de Maas *f* 32, Antwerpen *f* 35 voor tarwe, Leith 5 sh. 2 d., Hull 5 sh. 4 d., Londen 5 sh. 6 d. per qr. tarwe.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 19 *Augustus.*

TARWE.	Zw. Zand 66 ℔ *f* 6,90	Bl. Voer 38 ℔ *f* 3,25
Oude 70 ℔ *f* 9,25	Veen 66 » » 6,80	» 40 » » 3,35
N. Oml. 68 » » 8,15	» 68 » » 7,10	Zw. Voer 36 » » 3,05
» 70 » » 9,25	GERST.	» 38 » » 3,25
» 72 » » 9,25	N. Winter 54 ℔ *f* 4,70	» 40 » » 3,35
» Old. 68 » » 8,50	» 56 » » 5,10	BOONEN.
» » 70 » » 9,00	» 58 » » 5,40	Paardeb. *f* 6,75 *f* 7,10
» » 72 » » 9,50	Zomer 58 » » 5,20	ZADEN, ENZ.
» » » »	» » »	Gr. Gortp. m. *f* 8,50 75
ROGGE.	Knobbe 60 » »	Par. 100 N. ℔ *f* 11,50 *f* 15
Inl. 64 ℔ *f* 6,50	» 62 » »	Old. Koolz. *f* 11,50
» » 66 » » 6,90	HAVER.	*f* 12,25,50,75
» » 68 » » 7,50	Dikke 38 ℔ *f*	Oml. dito *f* 12,50. *f* 13
» » 70 » » 7,90	» 40 » » 3,00	Oostfr. dito *f* 12,80/13 25
» » » »	» 42 » » 3,10	G. Mosterdz. v. *f* tot *f*
BOEKWEIT.	» 44 » » 3,30	Raapolie p.v. *f* 39,50
Gr. Zd. 64 ℔ *f* 6,75	» 46 » » 3,50	Prijs der Boter.
» » 66 » » 7,05	» 48 » » 3,60	1ste soort ¼ ton *f* 34½
» » 68 » » 7,45	» 50 » » 3,70	a *f* 35
	Bl. Voer 36 » » 3,00	2de » » » *f* 33½

Tarwe weinig ter veil, en weder hooger verkocht. — Rogge mede 10 cent aangenamer. — Boekweit niet ter veil. — Gerst vooral in de beste soorten ruim prijshoudend. — Dikke Haver te vergeefs lager aangeboden; Voer en Zwarte in een doen. — Boonen bijna niet aan. — Er was ongeveer 50 lasten N. Koolzaad ter markt. De kooplust zeer gering zijnde, was tot bovenstaande verlaagde prijzen moeijelijk te plaatsen en alzoo veel onverkocht gebleven. — Gort prijshoudend. — Raapolie als voren.

ROTTERDAM, 18 *Augustus.* Tarwe: 162 ℔ Hoogl. Kleefs. *f* 385; Rogge: 142, 143 ℔ Arch. *f* 213, *f* 214, *f* 215; 140 ℔ Odessa *f* 215; Fijne Fr. Boekweit *f* 165.

AMSTERDAM, 19 *Augustus.* Roode inlandsche Tarwe bij partij ter verzending, andere soorten aan cons.: 126 ℔ b. Pools. *f* 355; 126 ℔ p. n. Gron. *f* 322; 127 ℔ dito zeilende *f* 318; 124 ℔ dito *f* 306, *f* 308; 120 ℔ Vriesche *f* 276; 125 ℔ Gron. *f* 310. — Rogge iets hooger met goeden handel. In entr.: 119 ℔ Arch. *f* 208; 118 ℔ n. Petersb. *f* 207. In cons.: 123 ℔ Pruiss. *f* 231; 117 ℔ Donau *f* 208; 116 ℔ o. gedroogde *f* 204. — Gerst in een doen; 101 ℔ n. Oldamm. Winter *f* 168; 103 ℔ Buiksl. Hammer Zomer *f* 172. — Boekweit onveranderd: 118 ℔ Holst. *f* 215 aan de Zaan.

Koolzaad williger; op 9 vat dadelijk 69½ p. vl.; Sept. 70 p. vl.; Oct. 70½ p. vl.; April 1854 71 p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie dadelijk en op levering weder hooger betaald; op 6/w. *f* 39,50; Vlieg *f* 38,50; Sept. *f* 38,25 a 50; Oct. *f* 39 a 25 tot *f* 39,25; Nov. *f* 39,25 a 50 tot *f* 39,50; Dec. *f* 39,50 a 75 tot *f* 39,75; Mei 1854 *f* 39,75 a *f* 40. — Lijnolie op 6/w. *f* 33,25; vlieg. *f* 32,25; Oct., Nov. en Dec. *f* 32. — Hennepolie op 6/w. *f* 39,25; vlieg. *f* 38,25.

Van den 20sten. Heden verkocht van Tarwe. In entr.: 130 ℔ witb. Pools *f* 366; 128 ℔ Norder niet mooi *f* 330; 126, 128 ℔ Wismar *f* 338, *f* 346. In cons.: 127 ℔ b. Poolsche *f* 360; 127 ℔ mindere dito *f* 350; 128 ℔ ger. roodb. dito *f* 332; 125 ℔ witb. dito *f* 350; en van Rogge, in entr.: 118 ℔ n. Petersb. *f* 213; 116 ℔ n. Arch. *f* 208; 118 ℔ dito *f* 215; in cons.: 120, 122 ℔ Pruis. *f* 224, *f* 230; 120 ℔ Odessa *f* 220.

LONDEN, 19 *Augustus.* De graanmarkt was heden goed bezocht en vooral in zeilende ladingen ging vrij veel om. Men hield algemeen op 1 a 2 sh. prijsverhooging, doch daarin werd slechts door weinigen bewilligd. Gerst, Boonen en Erwten onveranderd. Haver 6 p. lager.

VEE- en PAARDENMARKTEN.

GRONINGEN, 16 *Augustus.* De heden gehoudene markt verkeerde in eene flaauwe stemming; van schapen en lammeren, oude en jonge varkens was niet veel aangevoerd en er waren weinig koopers, zoodat er geen groote verkoop heeft plaats gehad.

NIETAP, 18 *Augustus.* Op de markt van heden was een ruime aanvoer van hoornvee, maar niet veel puike soorten; tegen hooge prijzen was er een vlugge handel; de prijzen waren vrij wel, gelijk aan die van de te Zweelo gehoudene markt. — Van schapen en lammeren was mede nog al een tamelijke aanvoer en matige handel. — In varkens, zoowel oude als jonge, was de aanvoer niet groot, hoewel de prijzen eenigzins dalende waren, werd er nogtans niet veel handel gedaan.

OMMEN, 19 *Augustus*. De gisteren hier gehoudene jaarmarkt was zeer druk bezet met allerlei vee, zoodat het zich liet aanzien alsof dit invloed op de prijzen zou uitoefenen, doch al het aangebragte werd grootendeels verhandeld, en wel, in vergelijking der laatste weken, tot verhoogde prijzen. De runderen bragten op: neurende *f* 60 à *f* 110, melkgevende tot *f* 75, jarige *f* 15 à *f* 28, gusten *f* 25 à *f* 60, schapen (langstaarten) *f* 3,15 à *f* 12; oude varkens *f* 17 à *f* 28, biggen van 6 tot 9 weken *f* 1,10 per week, oudere dito *f* 10 à *f* 16. De handel was levendig en graag.

LONDEN, 19 *Augustus*. Aan de veemarkt was niet veel aangevoerd en dan nog was het in slechten staat. Puike kwal. bedong 2 p. avans, geldende de 8 pond 4 sh. 4 p. a 4.6.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 20 *Aug.*

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. $63\frac{11}{16}$, 63¾, 63⅝; Dito Dito 3 pCt, 76¾; Dito Dito 4 pCt. $95\frac{11}{16}$, $95\frac{13}{16}$, $95\frac{12}{16}$; Haarlemmermeer 5 pCt. 102. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 53⅛. — SPANJE, Onbep. Stukk. 1 pCt. 23⅜, $23\frac{7}{16}$, $23\frac{7}{16}$; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. $43\frac{9}{16}$, 43⅝; 43⅝; Coup. Bewijzen 6⅝, $6\frac{10}{16}$, $6\frac{11}{16}$, Amort. Schuld 5⅝. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. $41\frac{1}{16}$, 41½, $41\frac{1}{16}$; Dito Dito Uitgestelde 18¼, 19.

RUSLAND, Obl. *Hope* 1828 en 1829 5 pCt. 107⅝; Cert. bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. 98; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 92½; Inschrijving in Assign. 6 pCt. 75. — POLEN, Aand. met Loten v. 500 fl. *f* 162. — OOSTENRIJK. Met. 5 pCt. 82¾, $82\frac{15}{16}$; Dito 1852 5 pCt. 82¾, $82\frac{13}{16}$; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. $42\frac{15}{16}$, $43\frac{1}{16}$; Dito 1851 en 1852 2½ pCt. $42\frac{13}{16}$, 42⅞; Dito Nieuwe 5 pCt. 95½; Metall. La. B. 5 pCt. 95½; Weenerb. bij *Goll en Co.* 5 pCt. 87½; Dito 4 pCt. 71¼; Amerik. Bank-Actien 4⅝; Dito Orig. 4¼; Mexik. 26½, $\frac{9}{16}$; Peru 4½ pCt. 83; Gren. 2¼ pCt. 23, 23⅛; Dito Uitg. $16\frac{5}{16}$, ⅜; Ecuador $4\frac{3}{16}$; Venez. 3½ pCt. 38½; Dito Uitg. 16¼, ⅝; Portug. 5 pCt. 44⅛.

Bij zeer geringe affaire waren heden Holl. fondsen bijna onveranderd. — Van vreemde effekten waren Spaansche 1 pCt. prijshoudend. Portug. werden bij vrij levendigen omzet, tot verminderde prijzen afgegeven. — Oostenrijksche vast. — Overigens leverde de markt niets belangrijks op. Alleen waren Zuid-Amerik. over het algemeen ongunstiger gestemd.

Gren. Onbep. St. 2¼ pCt. 22⅞, 23⅛, $22\frac{13}{16}$; Mexik. Onb. St. 26¼; Ecuador Coup. 32⅜, ⅘ cts.

Koers van het Geld: Beleening 2¼, Prolong. 2¼, Disconto 2 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. 63¾; Spaansche 1 pCt. $23\frac{7}{16}$; Binnenl. 3 pCt. $43\frac{9}{16}$ a ⅝; Metall. 5 pCt. 82⅞ a $\frac{15}{16}$.

AMSTERDAM, 21 *Aug.* EFFECTEN-SOCIETEIT, te 4½ uur.

Spaansche Binnenl. 3 pCt. $43\frac{9}{16}$. Bewijzen Coup. $6\frac{11}{16}$. Frans. Uitgest. 9, ¼. Portug. 3 pCt. 41¼, $\frac{3}{16}$, ⅛, $\frac{1}{16}$. Mexik. v. 100 £ $26\frac{7}{16}$. Grenada Onbep. 23⅛, 22⅞. Dito Uitgest. 10½, ⅞.

Portug., die aanvankelijk iets williger waren, blijven, ten gevolge van eenige verkoopen, als gisteren.

Overigens was de affaire onbelangrijk. Alleen waren Fransche Uitgest. tot verbeterde prijzen meer gezocht.

ADVERTENTIEN.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Heden beviel mijne geliefde Echtgenoot E. WEEMA zeer voorspoedig van een' ZOON.

GRONINGEN, 18 Augustus 1853.

FD. DE WITT.

*** Heden beviel voorspoedig van eene wélgeschapen DOCHTER E. VAN CALCAR, geliefde Echtgenoot van

E. E. VAN DIJK.

MEPPEL, 19 Augustus 1853.

*** Heden overleed, tot onze bittere droefheid, na een lijden van nog geen 36 uren, aan eene keelziekte, in den ouderdom van ruim 78 jaren, onze waarde Vader en Behuwdvader NICOLAAS A. SMAAL, *rustend Scheepskapitein alhier.*

DELFZIJL, 16 Augustus 1853.

E. R. HUISMAN.
A. SMAAL—HUISMAN.

Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene- tevens als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.